

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Ειδική συνεδρίαση 15^{ης} Ιουλίου 2019

Ωρα έναρξης: 11.05 π.μ.

Αρ. 30

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλημέρα σας.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους έντιμους βουλευτές να δηλώσουν την παρουσία τους.

Παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κύριοι υπουργοί,

Η σημερινή ειδική συνεδρία της Βουλής πραγματοποιείται με μοναδικό θέμα τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής τον Ιούλιο του 1974. Προτού καταθέσω τη δική μου αναφορά, σας καλώ σε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη!

Η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σήμερα, για να καταδικάσει για άλλη μια φορά, σαράντα πέντε χρόνια μετά, το χωρίς προηγούμενο δίδυμο έγκλημα εις βάρος του λαού μας, το προδοτικό πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου 1974 και τη βάρβαρη τουρκική εισβολή που ακολούθησε στις 20 Ιουλίου.

Μνημονεύουμε και τιμούμε σήμερα αυτούς που ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα της πατρίδας υπερασπίστηκαν τη δημοκρατία και την ελευθερία κατά το πραξικόπημα. Αυτούς που θυσίαστηκαν στον αγώνα για προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της πατρίδας ενάντια στους Τούρκους εισβολείς. Τους αγνοουμένους και τις οικογένειές τους, τους παθόντες, τους εγκλωβισμένους και τους χιλιάδες εκτοπισμένους συμπατριώτες μας. Σαράντα πέντε χρόνια μετά οι πληγές είναι ακόμα ανοικτές, με τις τραγικές συνέπειες της μεγάλης προδοσίας να συνεχίζουν να θέτουν σε κίνδυνο τη φυσική και εθνική επιβίωση όλων των Κυπρίων. Σαράντα πέντε χρόνια μετά εξακολουθούμε να παλεύουμε για τα αυτονόητα, την ελευθερία της πατρίδας μας και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των νόμιμων κατοίκων της Κύπρου, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων. Η απόδοση τιμής στους αγωνιστές και τους πεσόντες της δημοκρατίας και της ελευθερίας είναι χρέος, αλλά ταυτόχρονα συμβάλλει στη συντήρηση και αφύπνιση της ιστορικής μνήμης, για να θυμούνται οι παλαιότεροι και να μαθαίνουν οι νεότεροι τα ιστορικά γεγονότα που οδήγησαν στην καταστροφή, ώστε αντλώντας τα απαραίτητα διδάγματα να συνεχίσουν με ορθό προσανατολισμό τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση.

Ως Βουλή των Αντιπροσώπων καταδικάζουμε για ακόμα μία φορά την προδοσία και το έγκλημα και καλούμε τη διεθνή κοινότητα να αντιμετωπίσει σθεναρά την τουρκική αδιαλλαξία και προκλητικότητα που κορυφώνεται αυτές τις μέρες με τις παράνομες ενέργειες της κατοχικής δύναμης εντός της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και με τις πρόσφατες δηλώσεις της τουρκικής πλευράς για εποικισμό της Αμμοχώστου, οι οποίες περιφρονούν πλήρως τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Έχει ήδη

κατατεθεί στη Βουλή ψήφισμα για την επιστροφή των νόμιμων κατοίκων της Αμμοχώστου στην πόλη τους και ταυτόχρονα δηλώνουμε ότι θα γίνουν όλες οι δυνατές ενέργειες προς κάθε κατεύθυνση.

Δηλώνουμε την αποφασιστικότητά μας να συνεχίσουμε τον αγώνα για εξεύρεση δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού, που θα εδράζεται στις αρχές του διεθνούς δικαίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ευρωπαϊκού κεκτημένου, καθώς και στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Το οφείλουμε σε όλους που θυσιάστηκαν μαχόμενοι, το οφείλουμε σε αυτούς που θα έρθουν, στις μελλοντικές γενιές, να παραδώσουμε μια ειρηνική, ασφαλή και ευημερούσα πατρίδα.

Καλώ τώρα στο βήμα τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Για σαράντα πέντε χρόνια τώρα ο μαρτυρικός τόπος μας και ο κυπριακός λαός βιώνουν τις τραγικές συνέπειες του προδοτικού πραξικοπήματος και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής. Δυστυχώς, η πατρίδα μας παραμένει μοιρασμένη. Ιερό χρέος όλων μας είναι να μαθαίνουμε από την ιστορία. Έχουμε καθήκον και υποχρέωση να τιμούμε τόσο αυτούς που αγωνίστηκαν για την προάσπιση της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και αυτούς που πολέμησαν την τουρκική εισβολή το μαύρο καλοκαίρι του 1974. Έχουμε επίσης υποχρέωση να αντλούμε διδάγματα από λάθη του παρελθόντος και να μην επιτρέψουμε ποτέ ξανά τον εθνικό διχασμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταδικάζουμε απερίφραστα το πραξικόπημα που προσέφερε στην Τουρκία την ευκαιρία που έψαχνε, για να επιβάλει τα διχοτομικά της σχέδια εις βάρος της Κύπρου. Καταδικάζουμε, δεν ξεχνάμε και δε θα ξεχάσουμε ποτέ την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο, τους νεκρούς, τους τραυματίες και τους αγνοουμένους και τους πρόσφυγές μας. Δεν ξεχνούμε τα εγκλήματα πολέμου, τον εποικισμό και την κατοχή που συνεχίζεται.

Για σαράντα πέντε ολόκληρα χρόνια βιώνουμε τις συνέπειες των τραγικών εξελίξεων που ακολούθησαν το προδοτικό πραξικόπημα. Σαράντα πέντε χρόνια μετά έχουμε ακόμη ανοικτές πληγές και ο στόχος της επανένωσης της πατρίδας μας παραμένει ανεκπλήρωτος.

Οι πρόσφυγές μας ποθούν και προσβλέπουν ακόμη στην επιστροφή και στη μέρα που ειρηνικά θα απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματά τους σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι ηρωικοί μας εγκλωβισμένοι παρά τις στερήσεις, αρνούνται να δεχθούν τα τετελεσμένα της εισβολής και συνεχίζουν να φυλάνε Θερμοπύλες. Το τραγικό δράμα εκατοντάδων αγνοουμένων και των οικογενειών τους, που τόσα χρόνια μετά δε γνωρίζουν για την τύχη των αγαπημένων τους προσώπων, συνεχίζεται.

Κύριε Πρόεδρε,

Σαράντα πέντε χρόνια μετά σταθερά επιθυμούμε και επιδιώκουμε την επίλυση του Κυπριακού, που παραμένει η ύψιστη προτεραιότητά μας. Γιατί εμείς βιώνουμε τον ξεριζωμό και την προσφυγιά. Εμείς βιώνουμε τις τραγικές συνέπειες του χρόνου, που δυστυχώς βαθαίνει μέρα με τη μέρα τις πληγές και παγιώνει τα τετελεσμένα, όχι μόνο επί εδάφους.

Διεκδικούμε την ελευθερία και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ένα φυσιολογικό κράτος, τη δημιουργία μιας νέας προοπτικής πραγματικής ειρήνης και ασφάλειας, στη βάση διεθνών και ευρωπαϊκών αρχών, για να μπορέσουμε επιτέλους να απολαύσουμε τα αγαθά της αρμονικής συμβίωσης και συνεργασίας μέσα στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στόχος μας είναι η επιδίωξη μιας λειτουργικής και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού στα συμφωνημένα πλαίσια μιας διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, που θα κλείσει τις πληγές μας και θα αποτρέψει την πλήρη παγίωση των τετελεσμένων.

Για να μπορέσει η Κύπρος να καταστεί ένα φυσιολογικό κράτος μέσα στο πλαίσιο και τις παραμέτρους που ο ίδιος ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών έχει θέσει, θα πρέπει να αντιληφθεί και η Τουρκία τον βαθμό της ευθύνης της. Δυστυχώς όμως, αντί η Τουρκία να λειτουργήσει εποικοδομητικά προασπίζοντας τα πραγματικά συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων μέσα από μια δίκαιη επίλυση του Κυπριακού, εισβάλλει στην κυπριακή ΑΟΖ και επιχειρεί να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα και στην Αμμόχωστο. Αυτή η συμπεριφορά δεν είναι μόνο ασύμβατη με το διεθνές δίκαιο, τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Αυτή η συμπεριφορά ουσιαστικά στρέφεται και ενάντια στα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων, όταν η Τουρκία με την παράνομη διεκδίκηση μέρους της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας ουσιαστικά βλάπτει τα συμφέροντα των Τουρκοκυπρίων, από τη στιγμή που έχουμε δεχθεί ότι όλα τα έσοδα από τον φυσικό πλούτο ανήκουν στην κεντρική κυβέρνηση, που σημαίνει στο σύνολο του κυπριακού λαού. Με τις ενέργειές τους ουσιαστικά αφαιρούν από τα συμφέροντα και των Τουρκοκυπρίων.

Γι' αυτό και απευθυνόμαστε στους συμπατριώτες Τουρκοκυπρίους. Η διαβεβαίωση εκ μέρους μας για έναν έντιμο συμβιβασμό στο Κυπριακό είναι δεδομένη. Θα πρέπει να αντιληφθούν όμως και εκείνοι πως τίποτα από όσα πράττει η Τουρκία σήμερα δεν είναι προς το συμφέρον τους.

Επιθυμούμε μια λύση βασισμένη στα πλαίσια της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, του διεθνούς δικαίου, στις αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Μια λύση που θα αποκαθιστά τα νόμιμα δικαιώματα όλων ανεξαιρέτα των Κυπρίων, αλλά ταυτόχρονα θα αποκόπτει τον ομφάλιο λώρο των κατεχομένων με την Τουρκία, θα αποκόπτει τον ομφάλιο λώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας από οποιοδήποτε τρίτο ξένο εγγυητή.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Τούτων λεχθέντων, θα ήταν αδόκιμο να υποστηρίξει κανείς σήμερα πως τα δεδομένα για την επίλυση του Κυπριακού έχουν καταστεί ευκολότερα. Αναγνωρίζουμε όλες και όλοι τις δυσκολίες, ωστόσο την ίδια ώρα δεν πρέπει κανείς να θεωρεί πως εκλείπει η βούληση, γιατί θα ήταν ουσιαστικά και το τέλος του αγώνα μας. Τόσο η βούληση του Δημοκρατικού Συναγερμού όσο και του Προέδρου να ξεπεραστούν οι δυσκολίες αυτές είναι δεδομένη. Η προσπάθεια συνεχίζεται μέχρι την επανένωση της πατρίδας μας, πάντα στο πλαίσιο της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας. Για μας, τον Δημοκρατικό Συναγερμό, δεν υπάρχουν σχέδια «B», απλά γιατί δεν υπάρχει μια δεύτερη Κύπρος. Μία είναι και θα πολεμούμε με όλες μας τις δυνάμεις για την πραγματική επανένωση.

Ωστόσο, αντλώντας και από τα διδάγματα του παρελθόντος, θα πρέπει να καταλάβουμε πως μόνο μέσα από την ενότητα μπορούμε να προχωρήσουμε. Αυτό είναι το μήνυμα που θέλω να ακουστεί σήμερα. Μήνυμα που εκπηγάζει από τα διδάγματα του προδοτικού πραξικοπήματος και τον εφιάλητη της τουρκικής εισβολής του 1974.

Οφείλουμε, αγαπητοί συνάδελφοι, να προσπαθούμε ενωμένοι και με όλες μας τις δυνάμεις να σπάσουμε το αδιέξοδο στο Κυπριακό, ενωμένοι να προβάλλουμε τα νόμιμα δικαιώματα της πατρίδας μας. Με μια φωνή να επιχειρηματολογούμε κατά της τουρκικής εισβολής τόσο επί εδάφους όσο και στην ΑΟΖ, κατά των παράνομων ενεργειών στην Αμμόχωστο, που στρέφονται αυτές οι ενέργειες και ενάντια σε σωρεία ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, κατά της στασιμότητας που παγιώνει τα τετελεσμένα. Το status quo δεν μπορεί να είναι ποτέ η λύση του Κυπριακού.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αυτό το μήνυμα πρέπει να μας εκπροσωπεί όλους, για να σταθούμε ενωμένοι στο ύψος του χρέους που μας ανατέθηκε από την ιστορία, από όσους θυσίαστηκαν για τα μεγάλα ιδανικά τόσο της δημοκρατίας, αλλά και της ελευθερίας σε αυτό τον μικρό μας τόπο. Είναι το ελάχιστο που οφείλουμε να πράξουμε.

Οφείλουμε όλοι να συμπεριφερθούμε με τη μέγιστη σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Να αντιληφθούμε ότι η ενότητα μας ενισχύει, ενώ ο διχασμός μάς αποδυναμώνει και να προσπαθήσουμε να παραδώσουμε μια Κύπρο απαλλαγμένη από λάθη του παρελθόντος, μια Κύπρο της ειρήνης, της συνεργασίας, της ευημερίας, μια κανονική ελεύθερη Κύπρο, που να τη χαίρονται Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι, Λατίνοι, χωρίς στρατεύματα κατοχής, χωρίς εγγυήσεις τρίτων, ανεξάρτητη, ακμάζουσα και ευημερούσα για όλους τους πολίτες της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ τώρα τον γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Άντρο Κυπριανού να καταθέσει την ομιλία του.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Αγαπητοί συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Πρώτα να επιτρέψετε να καταγγείλω για ακόμη μια φορά από το βήμα της Βουλής την προσπάθεια κάποιων σήμερα να εξισώσουν τους ήρωες που αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία και την ελευθερία της πατρίδας μας με εκείνους οι οποίοι κινήθηκαν εναντίον της. Και αναφέρομαι σε όλους όσους συμμετείχαν σε μνημόσυνο τάχα για τους πραξικοπηματίες οι οποίοι επιτέθηκαν ενάντια στο Προεδρικό. Λυπούμαι να πω ότι κάποιοι συμμετείχαν εκεί. Τασσόμαστε ανεπιφύλακτα υπέρ της ενότητας. Η ενότητα όμως προϋποθέτει πρώτα και κύρια αναγνώριση των ιστορικών γεγονότων και ταυτόχρονα συναντίληψη για τον στρατηγικό στόχο, ελάχιστο στοιχειώδη σεβασμό, καθώς επίσης και συνεργασία για τη συνδιαμόρφωση της τακτικής η οποία θα πρέπει να ακολουθηθεί. Με αυτά τα δεδομένα εμείς είμαστε υπέρμαχοι της ενότητας και θα αγωνιζόμαστε προς αυτή την κατεύθυνση.

Κύριε Πρόεδρε,

Γι' ακόμα μια χρονιά συζητούμε αυτές τις μαύρες μέρες του Ιούλη, ως να μην έχουμε μπροστά μας τα ιστορικά γεγονότα. Γι' ακόμα μια χρονιά οι ένοχοι μιλούν για εμφύλιο σπαραγμό -και άκουσα πολλούς το πρωί να μιλάνε γι' αυτό- για παρασυρμένα αμούστακα παιδιά, για τη βία και την αντιβία. Γι' ακόμα μια χρονιά αποδεικνύουμε ότι αποτελούμε ίσως παγκόσμια εξαίρεση. Χώρα όπου εγκληματίες όχι μόνο δε δικάστηκαν, όχι μόνο δεν καταδικάστηκαν, αλλά μας κουνούν το δάχτυλο παραδίδοντάς μας μαθήματα πατριωτισμού. Το

τραγικότερο από όλα, γι' ακόμα μια χρονιά αναφερόμαστε στα εγκλήματα του 1974 ως γεγονότα στιγμιαία μέσα στον χρόνο, όχι ως τον φόρο αίματος του λαού μας, που οφείλουμε να ξεχρεώσουμε. Γι' ακόμα μια χρονιά μιλούμε για τα αποτελέσματα της τραγωδίας και όχι για τα διδάγματα που έπρεπε να αντλήσουμε από αυτή.

Πρόσφατα έγιναν τα επεισόδια με τους ελαμίτες έξω από το Προεδρικό Μέγαρο. Αυτό που μας προβλημάτισε περισσότερο βέβαια ήταν η στάση του κ. Αναστασιάδη. Μας προβλημάτισαν όμως πάρα πολύ και τα μαυροντυμένα παλικαράκια που εμφανίστηκαν με τα ενωτικά λάβαρα εκεί. Έμαθαν καθόλου ιστορία, πριν ζωστούν τις σημαίες και βγουν στους δρόμους; Διδάχτηκαν καθόλου από αυτή; Δυστυχώς, όχι!

Νιώθω την ανάγκη από αυτό το βήμα να υπενθυμίσω ορισμένα γεγονότα. Η Κύπρος δεν προδόθηκε μόνο από τους έξω. Ούτε το NATO ούτε η CIA ούτε η Τουρκία θα μπορούσαν να πετύχουν τα σχέδιά τους, αν δεν είχαν συμμάχους- εφιάλτες, αν δεν είχαν τη συνεργασία της χούντας, του Γρίβα, τον οποίο κάποιιο εξακολουθούν να τιμούν μέχρι σήμερα, και της ΕΟΚΑ Β'. «Αν πράγματι ο στρατηγός Γρίβας βρίσκεται στην Κύπρο, αυτός που πρέπει να ανησυχεί περισσότερο από εμάς είναι ο Μακάριος» δήλωνε κατά την προπραξικοπηματική περίοδο ο Ντενκτάς. Ο δε τουρκικός τύπος τόνιζε: «Η Τουρκία έχασε δύο ευκαιρίες, για να διευθετηθεί το κυπριακό πρόβλημα: το 1964 και το 1967. Δεν πρέπει να χάσει την τρίτη ευκαιρία, την οποία πιθανόν να της δώσουν οι υποστηρικτές της ενώσεως». Όντως, οι «ενωτικοί» έδωσαν στο πιάτο την ευκαιρία στην Τουρκία.

Μπορεί λοιπόν ο Γρίβας, η ΕΟΚΑ Β' και τα μέλη της που υλοποίησαν τα πραξικοπηματικά τους σχέδια να διακήρυτταν ότι πολεμούσαν για ιερά ιδανικά, στην πράξη όμως άνοιγαν τον δρόμο για το ξεπούλημα της Κύπρου. Μπορεί να ισχυρίζονταν ότι ήταν ατρόμητοι πατριώτες, στην πράξη όμως αυτό που έκαναν ήταν να ανοίξουν την κερκόπορτα στον Αττίλα. Μπορεί να παρίσταναν τους αγνούς πολεμιστές του έθνους, όταν όμως άκουσαν τις σειρήνες της εισβολής, έτρεξαν να κρυφτούν στο Τρόοδος, στέλνοντας τον κόσμο, άοπλο και προδομένο, να αντιμετωπίσει τους εισβολείς. Η προδοσία του πραξικοπήματος δυστυχώς ήταν το άλλοθι για την εισβολή της Τουρκίας. Μόνο έτσι θα μπορούσε να εισβάλει ο τουρκικός στρατός και να κατέχει μέχρι σήμερα πάνω από το ένα τρίτο των εδαφών της χώρας μας. Μόνο έτσι μπόρεσε να πνίξει στον θάνατο, το αίμα και το δάκρυ χιλιάδες Κυπρίους, να διαχωρίσει τον κυπριακό λαό, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους. Μόνο έτσι μπορούσε να στήσει το συρματοπλέγμα της κατοχής, να κουβαλήσει στα βασανισμένα και ιερά χώματα της Κύπρου πάνω από 40 000 Τούρκους στρατιώτες. Μόνο έτσι μπόρεσε να εποικίζει η Τουρκία συνεχώς τα κατεχόμενα, απειλώντας την επιβίωση και των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων στη γη που τους γέννησε, να ζει δηλαδή ο λαός μας μονίμως με την απειλή μέσα στην ίδια του την πατρίδα.

Συνεπώς, η Κύπρος δε θα τουρκοποιηθεί, αν επανενωθεί. Θα τουρκοποιηθεί, αν δεν επανενωθεί. Το μέλλον όλων μας θα απειλείται, όχι αν λύσουμε το Κυπριακό με λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, αλλά αν εγκαταλείψουμε αυτό το πλαίσιο. Την ώρα που οι διάφοροι ζώνονται τα ενωτικά λάβαρα και με τις ιαχές τους προσπαθούν να τρομάξουν τον εχθρό, η Τουρκία συνεχίζει να εφαρμόζει ανενόχλητη την πολιτική της για ενσωμάτωση των κατεχομένων. Συνεχίζει να παραβιάζει την αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, περικυκλώνοντάς μας. Απειλεί να ανοίξει την Αμμόχωστο με τρόπο που θα βαθύνει ακόμη περισσότερο τη διχοτόμηση. Συνεχίζει να καλλιεργεί τον φανατισμό στη θρησκεία ως μέσο άσκησης μεγαλύτερου ελέγχου στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Μια μερίδα στην τουρκοκυπριακή κοινότητα αντιστέκεται σε όλα αυτά. Όμως δε θα αντέξει για πάντα να τα βάζει με την ισχυρή Τουρκία. Αν δεν το κατανοήσουμε έγκαιρα και κυρίως βέβαια η δεξιά και η ακροδεξιά στην ελληνοκυπριακή κοινότητα αυτό, αυτή τη φορά η Κύπρος θα πληγεί ανεπανόρθωτα.

Ο κ. Αναστασιάδης παρέλαβε το Κυπριακό από τον Δημήτρη Χριστόφια με κοινά ανακοινωθέντα που εξασφάλιζαν διαχρονικές θέσεις της πλευράς μας, με πολλά θέματα συμφωνημένα και καταγεγραμμένα ως συγκλίσεις, με το κεφάλαιο της ενέργειας με τεράστια προοπτική και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας διασφαλισμένα, με τη διεθνή κοινότητα να αναγνωρίζει ότι η πλευρά μας ήταν ένα βήμα μπροστά στην προσπάθεια για λύση του προβλήματος. Ο ίδιος τι έκανε και σε ποια φάση οδήγησε το Κυπριακό; Θα πρέπει να προβληματιστεί έστω και τώρα γι' αυτό. Πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους μας, η Κύπρος δε θα σωθεί με τις τριμερείς συνεργασίες, τα καζίνο, το παζάρι των διαβατηρίων και τους πύργους. Η Κύπρος θα σωθεί, μόνο αν επανενωθεί. Ο κ. Αναστασιάδης οφείλει να αναλάβει πρωτοβουλίες, να επιδείξει συνέπεια και αποφασιστικότητα, προκειμένου να προωθηθεί τον στόχο της λύσης, να αναδείξει με συνέπεια τις διαχρονικές θέσεις και την επιχειρηματολογία μας.

Ασφαλώς, δεν απαλλάσσουμε την Τουρκία από τη διαχρονική της ευθύνη για τη μη επίλυση του Κυπριακού. Αυτό που λέμε είναι ότι οφείλουμε να κάνουμε ό,τι μπορούμε, προκειμένου να είναι ξεκάθαρο σε όλους ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά επιδιώκει με συνέπεια τη λύση του προβλήματος. Δυστυχώς, αυτή τη στιγμή κάθε άλλο παρά αυτό συμβαίνει. Όλα αυτά την ώρα που η τουρκική προκλητικότητα κορυφώνεται στην ΑΟΖ μας, αλλά και στην Αμμόχωστο, επιχειρώντας νέα τετελεσμένα.

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλω και από αυτό το βήμα να επαναλάβω ότι ως ΑΚΕΛ θα αφιερώσουμε όλες μας τις δυνάμεις στη μάχη για τη σωτηρία της Κύπρου. Θα αντισταθούμε με όλες μας τις δυνάμεις στο εφιαλτικό σενάριο της διχοτόμησης. Δε θα πάψουμε να εργαζόμαστε για τη λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, όπως την περιγράφουν τα κείμενα των Ηνωμένων Εθνών. Αυτός είναι ο μόνος δρόμος για την

επανεένωση του τόπου μας, για την ανατροπή των δεδομένων που δημιούργησαν το πραξικόπημα, η εισβολή και η κατοχή.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα τιμούμε όσους αντιστάθηκαν και έδωσαν τη ζωή τους, για να μην περάσει ο φασισμός. Τιμούμε όσους στάθηκαν στην πρώτη γραμμή, για να υπερασπιστούν την ελευθερία και την αξιοπρέπεια της Κύπρου και του λαού μας. Τιμούμε όλους αυτούς που δε δέιλιασαν, αυτούς που τόλμησαν να μη σκύψουν το κεφάλι στην προδοσία και στο έγκλημα της ΕΟΚΑ Β΄ και της ελληνικής χούντας. Τιμούμε σήμερα ζώντες και νεκρούς που επαγρυπνούσαν και γέμιζαν τις πλατείες, για να υπερασπιστούν τη δημοκρατία. Τιμούμε σήμερα ζώντες και νεκρούς που απάντησαν στην εοκαβήτικη τρομοκρατία με παλικαριά. Τιμούμε σήμερα ζώντες και νεκρούς που την κρίσιμη ώρα δε δέιλιασαν, αλλά έτρεξαν στην πρώτη γραμμή να υπερασπιστούν την Κύπρο. Αυτούς που ήταν απλοί άνθρωποι, αλλά την κρίσιμη ώρα μετατράπηκαν σε ήρωες υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία και την ελευθερία της Κύπρου. Δεν αρκεί όμως να τους τιμούμε. Οφείλουμε να δικαιώσουμε τη θυσία τους. Οφείλουμε να συνεχίσουμε τον αγώνα για επανεένωση και ειρήνη.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Παρακαλώ τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νικόλα Παπαδόπουλο να πάρει τον λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Η σημερινή ειδική συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων συνέρχεται κάτω από τη σκιά ενός τρίτου Αττίλα, της εισβολής της Τουρκίας στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου. Η εισβολή των Τούρκων στις θάλασσές μας μας υπενθύμισε -αν χρειαζόταν άλλη υπενθύμιση- ότι η εισβολή και κατοχή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή ή ανεκτή.

Οι δήθεν πραγματικότητες όπως τις προβάλλει η τουρκική προπαγάνδα δεν μπορούν να αποτελέσουν ένα τετελεσμένο γεγονός πάνω στο οποίο πρέπει να προσαρμοστεί η οποιαδήποτε λύση του Κυπριακού. Πραγματικότητες στο έδαφος και στη θάλασσα, που είναι αποτέλεσμα της χρήσης βίας και πολεμικών ενεργειών, πραγματικότητες που είναι το αποτέλεσμα ενός διεθνούς εγκλήματος δεν μπορούν να αποτελέσουν το υπόβαθρο της πολιτικής λύσης του Κυπριακού, διότι η πολεμική υπεροπλία και ισχύς, οι απειλές ενός νεοσουλτάνου δε δημιουργούν δίκαιο. Το μόνο δίκαιο που εμείς αναγνωρίζουμε είναι η ανεξαρτησία μας, η εδαφική μας ακεραιότητα, το διεθνές δίκαιο, τα ανθρώπινα δικαιώματα και πάνω απ' όλα η θέληση του λαού μας για ελευθερία και ευημερία. Μόνο πάνω σε αυτό το δίκαιο μπορεί να κτιστεί μία λειτουργική και βιώσιμη λύση του Κυπριακού και σε αυτό αποβλέπει η σημερινή ειδική συνεδρία της Βουλής. Να διαδηλώσει με τον πιο έγκυρο και κατηγορηματικό τρόπο ότι δε γίνονται ανεκτά και αποδεκτά τα αποτελέσματα της εισβολής ούτε στο έδαφός μας ούτε στις θάλασσές μας ούτε στον αέρα. Δε γίνονται αποδεκτά ως τετελεσμένα γεγονότα και ως πολιτική βάση για τη λύση του Κυπριακού.

Κύριε Πρόεδρε,

Ολιβερή η σημερινή επέτειος. Η τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται εδώ και σαράντα πέντε χρόνια η πατρίδα μας είναι το απότοκο και το αποτέλεσμα του προδοτικού πραξικοπήματος. Στην ιστορία των λαών υπάρχουν επέτειοι μεγαλείου και δόξας, αλλά και επέτειοι καταστροφής και συμφοράς. Οι πρώτες τιμώνται ως κορυφαία ορόσημα, οι δεύτερες αποτιμώνται ως εφιαλτικοί σταθμοί. Εφιαλτικοί και ολέθριοι σταθμοί με παρατεταμένες συνέπειες οδύνης και αγωνίας είναι για την Κύπρο η 15^η και η 20^η Ιουλίου 1974. Δυο μακάβριες ημερομηνίες, που χαρακώσαν το ιστορικό πρόσωπο του νησιού μας και καθόρισαν τη ζωή και την πορεία του στο μέλλον. Το δίδυμο έγκλημα του προδοτικού πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής δεν ήταν τυχαίο συμβάν. Ήταν παρατεταμένο και συνδυασμένο έγκλημα και θύμα του η Κύπρος και ο κυπριακός ελληνισμός. Η ιστορική ευθύνη και οι ενοχές βαρύνουν τη χούντα των Αθηνών, που με περισσή πολιτική βλακεία και πολιτική κρίση νηπίου οργάνωσαν το έγκλημα του πραξικοπήματος και το εκτέλεσαν με ντόπιους συνεργάτες, εκούσια και ακούσια θύματά τους, ψευδοπατριώτες και νεκροθάφτες των οραμάτων του λαού μας. Με ψεύτικα συνθήματα έθαψαν τα όνειρα ενός ολόκληρου λαού. Βαρύ το έγκλημα, αλλά και βαριές οι συνέπειές του. Και επειδή ακριβώς είμαστε ρεαλιστές, αναγνωρίζουμε ότι, αν θέλουμε να επανενώσουμε την πατρίδα μας και να άρουμε τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής, πρέπει δυστυχώς να καταβάλουμε βαρύ το τίμημα και να επιδιώξουμε μια πολιτική λύση μέσω διαπραγματεύσεων, που θα είναι πικρή και οδυνηρή, μια λύση που επιβάλλει μια λειτουργική και βιώσιμη ομοσπονδία, με δυσανάλογα προνόμια και δικαιώματα προς τους Τουρκοκυπρίους συμπατριώτες μας. Ένας συμβιβασμός που είναι κατανοητός και αποδεκτός. Αυτό όμως δε σημαίνει πως αποδεχόμαστε δικαιώματα και προνόμια επεμβατικά

και επικυριαρχικά της Τουρκίας, η οποία συνεχίζει να επιδιώκει να έχει κάτω από τον έλεγχό της το νησί μας, για να το μετατρέψει σε τουρκικό προτεκτοράτο.

Η συνεχής από μερικούς υπόμνηση των αυτονόητων συνεπειών της κατοχής ερμηνεύεται και εκλαμβάνεται ως πολιτική και πρόσκληση, ενόψει των κινδύνων που διατρέχουμε, να δεχτούμε μια οποιαδήποτε λύση. Ειδικότερα τώρα, με την εισβολή στην ΑΟΖ μας, οι φωνές για την όποια λύση γίνονται εντονότερες. Αυτή όμως δεν είναι μια ρεαλιστική εκτίμηση των δεδομένων. Είναι έμμεση παρότρυνση να δεχτούμε τα τετελεσμένα της κατοχής, για να αποτρέψουμε δήθεν την παγίωσή τους. Είναι παρότρυνση να προσυπογράψουμε τα σημερινά απαράδεκτα τετελεσμένα με τη συγκατάθεσή μας, για να μην επέλθουν χωρίς τη συγκατάθεσή μας, με την πάροδο του χρόνου. Επιπρόσθετα, είναι παρότρυνση προς την Τουρκία να συνεχίσει και να εντείνει τις παραβιάσεις και τον επεκτατισμό της. Αυτοί που μας λένε να υποχωρήσουμε και τώρα είναι αυτοί που αποθρασύνουν την Τουρκία και εμποδίζουν με αυτό τον τρόπο την επίλυση του Κυπριακού.

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι αλήθεια ότι χάθηκε ένας πόλεμος και ότι πρέπει να πληρώσουμε ένα πικρό και βαρύ τίμημα για την εισβολή. Ήταν όμως ένας πόλεμος που δεν τον προκαλέσαμε εμείς και δεν τον χάσαμε εμείς, μας πρόσδωσαν. Αυτό να μην το ξεχνάμε. Μπορεί να είμαστε ηττημένοι, αλλά δεν είμαστε εξουθενωμένοι. Υπάρχει ακόμα και βοά το αίσθημα της αδικίας και ακλόνητο παραμένει το αγωνιστικό φρόνημα του λαού μας, για να μην υποκύψει, να μην παραδοθεί, να μη γονατίσει, να μη δεχτεί όρους συνθηκολόγησης και παράδοσης. Δε θα δεχθούμε ποτέ το θλιβερό κατόντημα να είμαστε η τελευταία γενιά του ελληνισμού στην Κύπρο. Είμαστε έτοιμοι για μια πικρή ειρήνη, δεν είμαστε όμως έτοιμοι να υπογράψουμε την καταδίκη μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προσβλέποντας στο καλύτερο αύριο, οφείλουμε να θυμηθούμε το χθες, για να τιμήσουμε ξανά αυτούς που αγωνίστηκαν και αυτούς που έπεσαν υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία, τη νομιμότητα και την ελευθερία της Κύπρου. Έχουμε χρέος σήμερα, σ' αυτή την ειδική συνεδρία της Βουλής, να θυμηθούμε και για μια ακόμα φορά να τιμήσουμε τον εθνάρχη Μακάριο, τον άνθρωπο, τον Αρχιεπίσκοπο και τον Πρόεδρο, που ενσάρκωνε τις ελπίδες του νησιού μας και συμβόλιζε τους πιο ωραίους και αξιοπρεπείς αγώνες της πατρίδας μας. Έχουμε χρέος να θυμηθούμε και για μια ακόμα φορά να τιμήσουμε τους γενναίους υπερασπιστές της δημοκρατίας και τους ηρωικούς μαχητές της κυπριακής ελευθερίας. Έχουμε χρέος να θυμηθούμε και για μια ακόμα φορά να τιμήσουμε τα θύματα της εγκληματικής παρανομίας και τους νεκρούς του πραξικοπήματος και της εισβολής. Αυτούς που με αξιοπρέπεια και εθνική ανάταση αντιστάθηκαν στο πραξικόπημα και την τουρκική εισβολή, γνωρίζοντας ότι η αντίσταση ήταν μεν μάταιη, αλλά η αξιοπρέπεια και το ήθος της αντίστασης επιβεβλημένα. Σ' αυτούς «και περισσότερη τιμή τους πρέπει...». Πάνω απ' όλα γι' αυτούς γίνεται η σημερινή συνεδρία, γιατί προς όλους αυτούς διαρκής θα είναι η ευγνωμοσύνη της πατρίδας και του λαού μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Παρακαλώ τον πρόεδρο του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ κ. Μαρίνο Σιζόπουλο να καταθέσει την ομιλία του.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Για τεσσαρακοστή πέμπτη χρονιά η Βουλή των Αντιπροσώπων συνέρχεται σε αυτή την ειδική συνεδρίαση, για να τιμήσει τους υπερασπιστές της συνταγματικής νομιμότητας και να αποτίσει φόρο τιμής σε αυτούς που όρθωσαν το ανάστημά τους, που υπερασπίστηκαν τη Δημοκρατία ενάντια στις συνωμοσίες της χούντας των Αθηνών και της ΕΟΚΑ Β' και την ελευθερία της πατρίδας μας έναντι των Τούρκων εισβολέων. Σε μια περίοδο όπου επιχειρείται συστηματικά η παραχάραξη της ιστορίας και τα χουντικά κατόλπινα αναβιώνουν ενδεδυμένα τον εθνικό μανδύα, οφείλουμε με θάρρος, αντικειμενικότητα και διεισδυτικότητα να αναδεικνύουμε τα αίτια και τα αιτιατά που μας οδήγησαν στην τραγωδία του 1974, τις συνέπειες της οποίας εξακολουθούμε να βιώνουμε και σήμερα, επικίνδυνες όσο ποτέ άλλοτε. Όπως είπε και ο δολοφονημένος ήρωας- ποιητής Δώρος Λοΐζου, «η αλήθεια είναι πιο καυτή και από τη μήτρα του ήλιου».

Για την ΕΔΕΚ την κρίσιμη επταετία 1967-1974 δεν υπήρχαν διλήμματα. Από την πρώτη στιγμή αναμετρήθηκε με την παρανομία. Δεν επέλεξε την εύκολη λύση είτε της συμπόρευσης με τη χούντα είτε της επιτήδειας ουδετερότητας, για να εξασφαλίσει εύνοια και λαφυραγωγία. Οργανωμένα και συντεταγμένα

αντέδρασε στις συνωμοσίες, με στόχο τη ματαίωσή τους. Στήριξε αποφασιστικά και έμπρακτα τον εθνάρχη Μακάριο, στο πρόσωπο του οποίου εκφραζόταν η δημοκρατία, η συνταγματική νομιμότητα και η κρατική κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για αυτή τη στάση κάποιοι αποκαλούσαν τότε τους εδεκίτες «ανθέλληνες» και κάποιοι άλλοι «εξτρεμιστές». Μελανό στίγμα του κοινοβουλευτικού μας βίου ήταν η φίμωση από την πλειοψηφία της κυπριακής Βουλής του Βάσου Λυσσαρίδη, για να μην καταγγείλει την επίθεση των χουντικών τραμπούκων εναντίον των διαδηλωτών που απαιτούσαν την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα στις 21 Απριλίου 1971. Στα χρόνια της παρανομίας και της οργανωμένης προσπάθειας για ανατροπή της συνταγματικής νομιμότητας η ΕΔΕΚ κατέβαλε βαρύ αλλά περήφανο φόρο αίματος. Ο κύκλος των δολοφονιών των στελεχών της ΕΔΕΚ άρχισε με τη δολοφονία του Κόκου Φωτίου, για να κλείσει με τον Δώρο Λοΐζου, στις 30 Αυγούστου 1974, κατά την απόπειρα δολοφονίας του ηγέτη της αντίστασης Βάσου Λυσσαρίδη. Η συγκάλυψη των ενόχων, η φυγάδευσή τους στο εξωτερικό και η μη προσαγωγή τους ενώπιον της δικαιοσύνης αποτελεί ακόμα ένα μελανό στίγμα για το κράτος μας. Το πρωινό της 15^{ης} Ιουλίου η ΕΔΕΚ ήταν το μοναδικό κόμμα που οργανωμένα κράτησε το βάρος της αντίστασης εναντίον του προδοτικού πραξικοπήματος στο άνοιγμα του Κολοκάση, στην Αρχιεπισκοπή, στο Καϊμακλί, στο ΣΟΠΑΖ, στη Σολιά και αλλού.

Η 15^η και η 20^ή Ιουλίου 1974 δεν ήταν δύο στιγμιαία γεγονότα. Ήταν οι δύο φάσεις του ίδιου εγκληματικού σχεδίου, το οποίο είχε εκκολαφθεί από τους νατοϊκούς κύκλους και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία Ελλήνων πολιτικών και στρατιωτικών και τη συνδρομή Κυπρίων συνοδοιπόρων. Ήταν το αποκορύφωμα μιας δεκαετούς συνωμοσίας, η οποία άρχισε με την τουρκοανταρσία του 1963 και αποσκοπούσε στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και την επιβολή διχοτομικής λύσης. Η χούντα των Αθηνών, όπως προκύπτει από σειρά εγγράφων/ντοκουμέντων, συνεργάστηκε στενά με τις τουρκικές κυβερνήσεις, για να διαλύσει την Κυπριακή Δημοκρατία και να επιβάλει δήθεν τη διπλή ένωση και τη διχοτόμηση της πατρίδας μας. Απέσυρε την ελληνική μεραρχία, για να αποδυναμώσει την άμυνα της Κύπρου, με καλόχηρα συνθήματα δίχασε τον λαό και με το πραξικόπημα της 15^{ης} Ιουλίου άνοιξε την κερκόπορτα στον τουρκικό Ατίλα, που οδήγησε στην κατοχή του 37% της πατρίδας μας. Στη συνάντηση μάλιστα της 19^{ης} Ιουλίου στην Αθήνα με την αμερικανική αντιπροσωπία, σύμφωνα με τα πρακτικά που τηρήθηκαν, δε δίστασε να αποδεχθεί την κατάληψη κυπριακών εδαφών, για να αποκτήσει έξοδο προς τη θάλασσα η τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Είναι πράγματι λυπηρό, σαράντα πέντε χρόνια μετά την τραγωδία του 1974 και την επιβεβαιωμένη προδοσία της χούντας, να υπάρχουν Έλληνες Κύπριοι οι οποίοι να παρουσιάζονται ως πολιτικοί και ιδεολογικοί συνεχιστές της, να μην καταδικάζουν την προδοτική της στάση, να αποφεύγουν να τιμήσουν τα θύματα της προδοσίας της και αντίθετα να τιμούν τους θύτες της Δημοκρατίας. Αυτά τα άτομα δεν μπορούν και δεν πρέπει να έχουν θέση στον ναό της δημοκρατίας, όταν μάλιστα συστηματικά φροντίζουν να απουσιάζουν όταν αποδίδονται τιμές στους αντιστασιακούς. Όμως αυτή είναι η δύναμη της δημοκρατίας, να δίδει λόγο ακόμα και σε αυτούς που την υπονομεύουν.

Οι εδεκίτες, όπως και τότε έτσι και τώρα, σταθεροί συνεχιστές του αγώνα των νεκρών και όχι μόνο συναγωνιστών μας, θα συνεχίσουμε τον αγώνα με κάθε νόμιμο και δημοκρατικό τρόπο, για να προστατεύσουμε τους δημοκρατικούς θεσμούς και την κοινωνία μας από έκνομες δραστηριότητες και να εξαλείψουμε κάθε προσπάθεια συγκαλυμμένης ή όχι παραπλάνησης του λαού μας. Αυτοί που δεν υπηρέτησαν την πατρίδα μας και που αποτελούν συνέχεια αυτών που συνειδητά την πρόδωσαν δεν μπορούν να την προστατεύσουν ούτε και να την απελευθερώσουν.

Σήμερα καλούμαστε, μέσα σε δύσκολες συνθήκες, λόγω της συνεχιζόμενης κατοχής και της προκλητικής επεκτατικής πολιτικής της Τουρκίας, αλλά και των λαθών και των παραλείψεών μας, να διεκδικήσουμε λειτουργική, δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό. Λύση που να απαλλάσσει την πατρίδα μας από την κατοχή, να κατοχυρώνει τα πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών, ανεξάρτητα από θρησκευτική ή εθνοτική προέλευση, να την απαλλάσσει από την κηδεμονία τρίτων χωρών, να κατοχυρώνει το ενιαίο εκλογικό σώμα και το δημοκρατικό δικαίωμα «ένας άνθρωπος, μία ψήφος», να σέβεται τη θεμελιώδη αξία της δημοκρατίας, τη λαϊκή κυριαρχία, όπως αυτή εκφράζεται με τη βούληση της πλειοψηφίας. Λύση η οποία να οδηγεί σε ένα κράτος και έναν λαό και να ενισχύει τη συνεργασία των πολιτών για τη διαμόρφωση του κοινού τους μέλλοντος. Μόνο η ιστορική αυτογνωσία, η σωστή διεκδίκηση των δικαίων μας και η αγωνιστικότητα μπορούν να διορθώσουν την πορεία μας, να ανατροφοδοτήσουν τους στόχους μας. Ο ραγιαδισμός, ο ευσεβοποθισμός και η ηττοπάθεια μόνο σε καταστροφική λύση μπορούν να μας οδηγήσουν. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε να είμαστε η τελευταία γενιά Ελλήνων σε αυτή τη μαρτυρική γη.

Στο όνομα των νεκρών αλλά και των αγωνιστών της δημοκρατικής αντίστασης, τη μνήμη των οποίων τιμούμε σήμερα, στο όνομα των χιλιάδων επώνυμων και ανώνυμων ηρώων της κυπριακής ελευθερίας, στο όνομα των αθών θυμάτων και των παθόντων της τουρκικής θηριωδίας, οφείλουμε να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Κυπριακή Δημοκρατία ιδρύθηκε και διατηρήθηκε με θυσίες και αίμα ηρώων. Δε θα επιτρέψουμε να καταλυθεί με υπογραφή πολιτικών. Οφείλουμε να αγωνιστούμε και να την παραδώσουμε στις μελλοντικές γενιές και πάλι ελεύθερη και δημοκρατική, όπως την οραματίστηκαν και για την πραγματοποίησή της αγωνίστηκαν μέχρι την τελευταία τους πνοή οι ήρωες που σήμερα τιμούμε. Αυτή είναι και η καλύτερη υπόσχεση στη μνήμη τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο πρόεδρος της Συμμαχίας Πολιτών κ. Γιώργος Λιλλήκας έχει τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε πέντε χρόνια κλείνει μισός αιώνας από το δίδυμο έγκλημα του προδοτικού πραξικοπήματος της χούντας και της ΕΟΚΑ Β' και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής. Για μισό αιώνα η πατρίδα μας βιώνει την κατοχή και τη διχοτόμηση με όλες τις πληγές που προκάλεσαν να παραμένουν δυστυχώς ανοικτές.

Σαράντα πέντε χρόνια μετά την εισβολή στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας η Τουρκία εισέβαλε στην κυπριακή ΑΟΖ, παραβιάζοντας για πολλοστή φορά το διεθνές δίκαιο, με την ανοχή της διεθνούς κοινότητας, η οποία δυστυχώς αρκείται σε φραστικές καταδικές ή ανώδυνες κυρώσεις. Όλες αυτές τις δεκαετίες η Τουρκία δημιουργεί νέα δεδομένα, τα οποία μετατρέπει και επιβάλλει στη συνέχεια ως συνισταμένες της λύσης και αναβαθμίζει τις απαιτήσεις της εκμεταλλεζόμενη δυστυχώς τη δική μας υποχωρητικότητα. Όλες αυτές τις δεκαετίες η δική μας πλευρά, χωρίς στρατηγική και επιδιώκοντας μια λύση το συντομότερο, διολισθαίνει δυστυχώς προς τις ακραίες κι απαράδεκτες τουρκικές θέσεις. Ως αποτέλεσμα τούτου, το Κυπριακό από πρόβλημα εισβολής και κατοχής, από πρόβλημα παραβίασης του διεθνούς δικαίου, έχει μετατραπεί σε πρόβλημα κατανομής των εξουσιών, σε ζήτημα ερμηνείας της πολιτικής ισότητας μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Τώρα πάει να καταστεί πρόβλημα κατανομής των εσόδων από το φυσικό αέριο.

Ο στόχος για δίκαιη λύση, που θα ανατρέψει τα δεδομένα της εισβολής και της κατοχής και θα αποκαθιστά την εδαφική ακεραιότητα του κράτους, που θα επιτρέπει στους Ελληνοκυπρίους και στους Τουρκοκυπρίους να ζουν ξανά σε μικτά χωριά και πόλεις, μετατράπηκε σε στόχο λύσης βιώσιμης και λειτουργικής μέσα από ένα μοντέλο που στην ουσία θα νομιμοποιεί τον διαχωρισμό επί του εδάφους των δυο κοινοτήτων, δηλαδή τη διχοτόμηση. Λανθασμένες πολιτικές οδήγησαν στην κοινωνικοποίηση της κατοχής και στην εξοικείωση της κοινωνίας με την κατοχή και τη διχοτόμηση. Σταδιακά υιοθέτησαμε την αντίληψη ότι η μη λύση οφείλεται στην έλλειψη εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δυο κοινότητες κι όχι στην αδιάλλακτη στάση κι επεκτατική πολιτική της Τουρκίας. Έτσι σιγά σιγά εστιάζουμε σε μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, τα οποία εδραιώνουν στην πραγματικότητα στη συνείδηση των πολιτών τη λύση καλής γειτονίας. Έτσι αποδεχόμαστε πως η ειρήνη είναι υποκατάστατο της ελευθερίας και όχι απότοκο της ελευθερίας. Αντί να σχεδιάζουμε στρατηγικές με βάση τις πραγματικότητες, για να ενισχύσουμε την ασφάλεια του κράτους και του λαού μας και να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις για μια δίκαιη λύση, λειτουργούμε με αυταπάτες, με ψευδαισθήσεις ως προς τις πραγματικές προθέσεις της Τουρκίας. Δεν είναι τυχαία η αποδυνάμωση της Εθνικής Φρουράς. Οφείλεται κατά κύριο λόγο στην άγνοια της ιστορίας του Κυπριακού, στην υποτίμηση των κινδύνων που ελλοχεύουν από την πολιτική μιας χώρας που έχει βλέψεις σε βάρος όλων των γειτόνων της. Το αίτημα ανασφάλειας που νοιώθουν σήμερα οι πολίτες προέρχεται από τη μια από την εισβολή της Τουρκίας στην ΑΟΖ μας κι από την άλλη από τη συνειδητοποίηση ότι μετατραπήκαμε σε μια ανοχρωτή πολιτεία. Την ώρα που λαμβάνουν χώρα κοσμογονικές εξελίξεις που αναπόφευκτα θα μας επηρεάσουν, εμείς παραμένουμε χωρίς θεσμούς και μηχανισμούς χάραξης στρατηγικής που θα μας επέτρεπαν να παρέμβουμε αξιοποιώντας ευκαιρίες ή να αποτρέψουμε αρνητικές για μας συνέπειες. Παραμένουμε πιστοί στην παράδοση των αυτοσχεδιασμών κι αυτό -πολύ φοβάμαι- σε αυτή τη φάση θα μας κοστίσει ακριβά.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με αυτή τη σκιαγράφιση δε στοχεύω στη δραματοποίηση μιας κατάστασης που είναι ήδη δραματική και επικίνδυνη αλλά στη συνειδητοποίηση της κρισιμότητας στην οποία βρίσκεται το Κυπριακό. Δεν έχουμε πλέον την πολυτέλεια ούτε της ολιγωρίας ούτε του αυτοσχεδιασμού ούτε και καμία δικαιολογία για την υποτίμηση των κινδύνων. Οι εξελίξεις αυτή τη φορά πολύ φοβάμαι θα είναι μη αναστρέψιμες.

Μετά το λάθος μας να πάμε στις διασκέψεις της Γενεύης και του Κραν Μοντανά χωρίς καμία προεργασία και χωρίς σωστή εκτίμηση της τουρκικής στρατηγικής, το Κυπριακό έχει πλέον μπει σε μία άλλη φάση, όπου δυστυχώς οι επιλογές μας περιορίζονται μεταξύ μιας κακής και μιας καταστροφικής λύσης. Οι αρνητικές θέσεις που παρεισφρέουν ολοένα και πιο έντονα στις εκθέσεις του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών -ιδιαίτερα στην τελευταία έκθεση- είναι προμήνυμα πολύ αρνητικών εξελίξεων και δεν μπορούμε να τις υποβαθμίζουμε. Δυστυχώς δε βλέπω να ξυπνούμε από τον λήθαργο των ψευδαισθήσεων και της πλασματικής ευμάρειας. Ενώ η επιθετικότητα της Τουρκίας κορυφώνεται, εμείς αναλωνόμαστε σε συζητήσεις κι αντιπαραθέσεις για το αν πρέπει ή όχι και με ποιους όρους να πάμε σε μια νέα διάσκεψη. Δεν έχουμε ακόμα μάθει πως ακολουθώντας το ίδιο μονοπάτι θα καταλήγουμε πάντα κι αναπόφευκτα στο ίδιο αδιέξοδο.

Εκείνο που τώρα επιβάλλεται είναι μια ειλικρινής κι αντικειμενική αξιολόγηση της όλης πορείας του Κυπριακού και των νέων δεδομένων που συνθέτουν την περιφερειακή και διεθνή πραγματικότητα και με συναίσθηση της ευθύνης μας, χωρίς ρεβανσισμούς και αλληλοκριτική, να σχεδιάσουμε μια νέα πορεία. Να αναλογιστούμε συλλογικά και με πνεύμα ενότητας από πού ξεκινήσαμε και πού φτάσαμε. Να αποφασίσουμε πού θέλουμε να πάμε, ποιους στόχους θέλουμε να πετύχουμε και πώς θα τους πετύχουμε. Πώς θα θωρακίσουμε το κράτος μας και θα προσφέρουμε ασφάλεια στον λαό μας. Έτσι θα τιμήσουμε με έργα κι όχι με λόγους τους ήρωές μας που θυσίασαν τη ζωή τους προασπιζόμενοι την ελευθερία και τη δημοκρατία. Επαναλαμβάνοντας τα ίδια λάθη, η ιστορία θα μας καταγράψει ως κατώτερους των περιστάσεων, ως πολύ μικρούς, με έναν όμως πολύ μεγάλο εγωισμό!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλώ στο βήμα τον κ. Μιχάλη Γιωργάλλα του κινήματος «Αλληλεγγύη».

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σαράντα πέντε τώρα χρόνια επαναλαμβάνουμε τα ίδια ευχολόγια: Μακάρι να μην ξημέρωνε η 15^η Ιουλίου του 1974! Μακάρι να γυρίζαμε πίσω τον χρόνο! Μακάρι να παίρναμε μακριά από την 20^η Ιουλίου την Κύπρο μας! Μακάρι να επιστρέφαμε πίσω στην ιστορία εκείνο τον μαύρο Ιούλη! Μακάρι, μακάρι, μακάρι!

Δυστυχώς όμως δεν μπορούμε να αλλάξουμε τίποτα από όλα αυτά. Δεν μπορούμε να αλλάξουμε τα εγκληματικά λάθη και τον αδελφοκτόνο διχασμό που στοίχισε στην πατρίδα. Τον καταδικάζουμε. Δυστυχώς δεν μπορούμε να απαλλαγούμε από την ολέθρια εφιαλτική στιγμή του Ιουλίου του '74 που χρέωσε με βαρύ φόρο αίματος την Κύπρο μας. Προσπαθούμε να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις της. Δυστυχώς δεν μπορούμε να αλλάξουμε την ιστορία, όσο πόνος και αν μας προκαλεί αυτό. Αυτό όμως που μπορούμε να κάνουμε είναι να διδαχθούμε από τα τραγικά λάθη εκείνου του νοσηρού παρελθόντος. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να χωνέψουμε ότι η εκδούλευση στους ξένους, η διάσπαση, ο φανατισμός, η διχόνοια και το μίσος ανάμεσά μας μόνο κακά μπορούν να προκαλέσουν. Αυτό που μπορούμε να κάνουμε είναι να βάλουμε καλά μέσα στο κεφάλι μας και να μη βγάλουμε ποτέ τη διαπίστωση ότι ο στόχος των ξένων κέντρων που έφεραν τον όλεθρο στην Κύπρο ήταν και παραμένει η κατάλυση και η διάλυση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Περάσαμε μέσα από την κόλαση, όμως ευτυχώς η κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας άντεξε και ακόμα αντέχει. Ανεβήκαμε τον Γολγοθά, περπατήσαμε ξυπόλητοι στη φωτιά, έγινε η γη μας κρανίου τόπος, μα ευτυχώς η πατρίδα μας άντεξε τις ολέθριες συνέπειες της τουρκικής εισβολής. Στάθηκε ξανά η Κύπρος μας στα πόδια της και σήμερα είναι ισότιμο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας. Είναι στρατηγικός συνεργάτης ισχυρών χωρών, συνέταιρος επιχειρηματικών κολοσσών. Η Κύπρος μας στάθηκε στα πόδια της και ανέδειξε τη γεωπολιτική της αξία. Έγινε η γέφυρα του δυτικού κόσμου και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Μέση Ανατολή και την Αφρική. Ανακάλυψε τα ενεργειακά της αποθέματα και είναι σήμερα μια χώρα που βοηθά τη σταθερότητα, την ειρήνη και την ασφάλεια στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, μα πρώτιστα, κύριε Πρόεδρε, η Κύπρος μας είναι κατεχόμενη και πρέπει να απελευθερωθεί.

Όμως η απελευθέρωση αργεί. Οι πρόσφυγες, οι αγνοούμενοι, οι εγκλωβισμένοι παραμένουν μια ανοικτή πληγή και τα κατοχικά δεδομένα μια τραγική πραγματικότητα. Αργεί η απελευθέρωση, γιατί αντί να φτιάξουμε σχέδιο να δημιουργήσουμε κόστος στην Τουρκία, για να εξαναγκαστεί να φύγει από την Κύπρο, πιστέψαμε το παραμύθι ότι θα συμφωνήσει σε κάτι που δε θέλει και θα φύγει από μόνη της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Τουρκία δεν πρόκειται να συναινέσει εύκολα και για χάρη κανενός να απωλέσει τα γεωστρατηγικά πλεονεκτήματα που απέκτησε με την εισβολή και την κατοχή της Κύπρου. Κύριος στόχος της ήταν και είναι η εξαφάνιση ή -κατ' ελάχιστον- η υπονόμευση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, γιατί μόνο έτσι μπορεί να διατηρήσει τη φυσική στρατιωτική παρουσία της σε μια περιοχή όπου θέλει να επικυριαρχήσει γεωπολιτικά και ενεργειακά. Γι' αυτό και εσχάτως έχει εισβάλει και στις κυπριακές θάλασσες και μας προκαλεί και μας απειλεί.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στη συγκυρία που διερχόμαστε η πολιτική διαίρεση δεν έχει θέση ανάμεσά μας. Σήμερα για εμάς η ενότητα δεν είναι επιλογή και προαίρεση. Είναι υποχρέωση και αδήριτη ανάγκη. Είναι αδήριτη ανάγκη η συμφιλίωση μεταξύ μας. Είναι υποχρέωσή μας να αφήσουμε πίσω το διχαστικό παρελθόν μας. Να

αφήσουμε τους πρωταγωνιστές του να ξεκουραστούν στην αιωνιότητα. Πολιτικά ας κρατήσουμε μόνο αυτά που μας ενώνουν και μας δυναμώνουν. Όλα τα υπόλοιπα και ό,τι διαίρεσε και χώρισε τον λαό μας κι έφερε το κακό ας τα βλέπουμε, για να μην τα επαναλάβουμε. Επιτέλους η συμφιλίωση μεταξύ μας ας γίνει πραγματικότητα γιατί όπως είπε και ο Βάσος Λυσσαρίδης, «δεν υπάρχουν προδότες λαοί αλλά μόνο προδομένοι».

Μνημονεύοντας λοιπόν σήμερα τα παλικάρια που χάθηκαν μέσα στις φλόγες του πραξικοπήματος και της εισβολής τούς δίνουμε την υπόσχεση ότι δεν ξεχνούμε την προδοσία και το έγκλημα και θα δικαιώσουμε τη θυσία τους. Ότι δεν πρόκειται να υποταχθούμε και να παραδοθούμε, όπως δεν υποτάχθηκαν και δεν παραδόθηκαν αυτοί. Ότι δεν εκχωρούμε τα κυριαρχικά δικαιώματα της πατρίδας μας σε κανέναν και δε θα επιτρέψουμε τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά θα διεκδικήσουμε η πατρίδα μας να γίνει ένα κανονικό, σύγχρονο, ελεύθερο κράτος. Ότι δε θα αποδεχθούμε καμιά διχοτομική λύση που θα εδραϊώνει τα τετελεσμένα της εισβολής και θα μετατρέπει την Κύπρο σε προτεκτοράτο της Τουρκίας. Ότι θα συνεχίσουμε στον δρόμο της ευθύνης και της αξιοπρέπειας, για να προστατεύουμε ό,τι κινδυνεύει και να διεκδικούμε ό,τι δικαιούμαστε.

Αιωνία ας είναι η ιερή μνήμη των παλικαριών που μνημονεύουμε σήμερα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο πρόεδρος του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών κ. Γιώργος Περδίκης έχει τώρα τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Σαν σήμερα πριν από σαράντα πέντε χρόνια ξεκίνησαν τα τανκς της προδοσίας και του δίδυμου εγκλήματος κατά της Κύπρου και του λαού της. Οι Έλληνες χουντικοί προδότες με τη βοήθεια των Κυπρίων συνεργατών τους διενήργησαν το πραξικόπημα που έδωσε την αφορμή στην Τουρκία να εισβάλει στην Κύπρο, σύμφωνα με τα νατοϊκά σχέδια. Μετά από πέντε εικοσιτετράωρα από την ανατροπή του νόμιμα εκλεγμένου Προέδρου Μακαρίου, ο Αττίλας πάτησε πόδι στην ανοχύρωτη πια πολιτεία και προκάλεσε χιλιάδες νεκρούς, τραυματίες, αιχμαλώτους, πρόσφυγες και εγκλωβισμένους. Ο Αττίλας εξακολουθεί να παραμένει στην κατεχόμενη γη μας, πιο προκλητικός και πιο μεγαλομανής από ποτέ, επιχειρώντας μια δεύτερη εισβολή, αυτή τη φορά στην ΑΟΖ, και απειλώντας με εποίκισμό την έρημη πόλη της Αμμοχώστου.

Αντιμετωπίζουμε με πολλή ανησυχία τη στασιμότητα στο Κυπριακό, για την οποία απόλυτη ευθύνη φέρει η Τουρκία. Έχουμε απογοητευτεί για άλλη μια φορά από τη στάση φίλων και εταίρων μας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΗΕ, που είτε επιλέγουν τη στάση του επιτήδειου ουδέτερου είτε από την πίσω πόρτα ενισχύουν την Τουρκία με εξοπλισμούς όπως τους ρωσικούς S 400 και τα γερμανικά Leopard. Τα μέτρα κατά της Τουρκίας για την πειρατική συμπεριφορά της στην Ανατολική Μεσόγειο δε φαίνεται να είναι αρκετά -έτσι αδύναμα που είναι- να τιθασεύουν τον νεοσουλτάνο Ερντογάν. Αντίθετα, κλιμακώνει τις προκλήσεις του με την επαναφορά της απαράδεκτης πρότασης για έλεγχο της διαχείρισης του φυσικού πλούτου της κυπριακής ΑΟΖ χωρίς λύση του Κυπριακού, απειλώντας με συνέχιση των παράνομων γεωτρήσεων.

Σήμερα που ο φασισμός σηκώνει κεφάλι και οι πολιτικοί απόγονοι της ΕΟΚΑ Β' οργανώνονται και διεκδικούν θέσεις και οφίκια της Κυπριακής Δημοκρατίας οφείλουμε να θυμούμαστε πού οδήγησαν τον τόπο και τον λαό μας η μισαλλοδοξία, ο φανατισμός και ο άκρατος εθνικισμός. Οι γενναίοι υπερασπιστές της Δημοκρατίας και της πατρίδας δεν κατόρθωσαν να σταματήσουν τους χουντικούς και τους πραξικοπηματίες ούτε τον βαριά οπλισμένο Αττίλα. Ο αγώνας τους ήταν άνισος, γιατί ήταν προδομένος. Η θυσία τους, σαράντα πέντε χρόνια μετά, παραμένει αδικαίωτη. Και η δικαίωση θα έρθει μόνο όταν καταφέρουμε να πετύχουμε λύση στο κυπριακό πρόβλημα που να απελευθερώνει την πατρίδα μας από τα δεσμά της κατοχής, όπου θα αποκαθίστανται η νομιμότητα και η δημοκρατία σε όλη την Κύπρο. Θέλουμε μία πατρίδα για όλους τους συνταγματικά νόμιμους κατοίκους της, Ελληνοκυπρίους, Τουρκοκυπρίους, Μαρωνίτες, Αρμένιους και Λατίνους, χωρίς ξένους εγγυητές, εποίκους, στρατούς και βάσεις, μια δημοκρατική και ανεξάρτητη πολιτεία με κατοχυρωμένη την ισπολιτεία και την ισονομία των πολιτών της.

Η τελική δικαίωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει διχοτομικούς διαχωρισμούς με βάση την εθνική καταγωγή, καταπάτηση ή κούρεμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των προσωπικών ελευθεριών, προνόμια της μιας ομάδας πολιτών σε βάρος της άλλης. Για να γίνει η Κυπριακή Δημοκρατία ένα φυσιολογικό κράτος, επιβάλλεται να διασφαλιστούν η ειρήνη και η ενότητα της χώρας και του λαού, η συνεργασία των πολιτών και των κοινοτήτων, μέσα σε ένα πνεύμα σεβασμού του διεθνούς δικαίου και της ισότητας των πολιτών μέσα στο πλαίσιο των αρχών επί των οποίων κτίστηκε και λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση. Χρέος όλων μας να παλέψουμε για μια τέτοια Κύπρο.

Κυρίες και κύριοι,

Αγρυπνούμε στη γραμμή του ορίζοντα, πάνω στον ρότσο μας με τις ελιές και τις χαρουπιές, καρτερώντας μέρα νύκτα την τελική δικαίωση. Και σε αυτούς που γυρεύουν να αλυσοδέσουν τον Ελλησποντο στέλνουμε το πικρό μήνυμα: «Χίλια χρόνια κι αν περάσουν, δεν πεθαίνουμε σκλάβοι».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Τον λόγο τώρα έχει ο πρόεδρος του Εθνικού Λαϊκού Μετώπου κ. Χρίστος Χρίστου.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Σαράντα πέντε χρόνια έχουν περάσει από τον μαύρο Ιούλη του 1974. Η διχόνοια, τα χρόνια που προηγήθηκαν, το πραξικόπημα και η αδελφοκτόνος διαμάχη οδήγησαν την πατρίδα μας στη μεγαλύτερη καταστροφή που έζησε μέχρι σήμερα.

Το Εθνικό Λαϊκό Μέτωπο πιστεύει ακράδαντα ότι ο μαρτυρικός λαός μας, αλλά και ολόκληρος ο ελληνισμός δικαιούνται να γνωρίζουν την πάσα αλήθεια για τα όσα συνέβησαν εκείνες τις ημέρες. Ποιοι ευθύνονται, ποιοι διέπραξαν λάθη, ποιοι παρέλειψαν να πράξουν το καθήκον τους και κυρίως γιατί οι κυβερνήσεις μετά το 1974 δεν οδήγησαν κανέναν υπεύθυνο στη δικαιοσύνη, γιατί κορυφαίοι χουντικοί αξιωματικοί, όπως ο Μπονάνος, ο Αραπάκης, ο Παπανικολάου, ο Ιωαννίδης, δεν οδηγήθηκαν σε δικαστήρια για το έγκλημα της Κύπρου. Η γνώση της ιστορικής πραγματικότητας θα βοηθήσει τις νεότερες γενιές να μην επαναλάβουν τα λάθη του παρελθόντος.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Στις 20 Ιουλίου 1974 η Τουρκία θέτει σε εφαρμογή τα σχέδιά της, που προετοίμαζε επί σειρά ετών εις βάρος της Κύπρου. Οι ορδές του Αττίλα εισβάλλουν στο νησί μας και σκορπούν τον όλεθρο στο πέρασμά τους. Χιλιάδες οι νεκροί και οι αγνοούμενοι. Εκατοντάδες χιλιάδες οι άνθρωποι που πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς. Πολλά καλοκαίρια πέρασαν από τότε και το φωταγωγημένο σύμβολο της ντροπής στον Πενταδάκτυλο θυμίζει ότι ο κατακτητής δεν άλλαξε πρόσωπο.

Αυτήν ακριβώς την ώρα ο Αττίλας 3 είναι σε εξέλιξη. Γεωτρύπανα του τουρκικού ναυτικού παραβιάζουν την κυπριακή αποκλειστική οικονομική ζώνη και προχωρούν σε γεωτρήσεις. Μάλιστα ο κατοχικός ηγέτης θέτει ζήτημα συνεκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου, ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες της Άγκυρας. Οι απειλές είναι συνεχείς και ασταμάτητες. Μόλις πριν από λίγες ημέρες ο κ. Τσαβούσογλου δήλωσε ότι θα πάθουμε τα ίδια.

Πώς απαντούμε σε όλα αυτά; Ανοίγουμε νέα οδοφράγματα και συνδέουμε τηλεφωνικά τις ελεύθερες περιοχές με τις κατεχόμενες περιουσίες μας -αναγνωρίζοντας έτσι έμμεσα την υπόσταση του ψευδοκράτους- και επιμένουμε να επιδιώκουμε μια λύση που είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Μπροστά σε αυτές τις προκλήσεις είναι επιτακτική ανάγκη να αφήσουμε πίσω μας το σύνδρομο του ηττημένου και να χαράξουμε μία νέα πορεία, που θα διασφαλίζει την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού στη γη των προγόνων του.

Κύριε Πρόεδρε,

Όσα χρόνια και αν περάσουν, δεν ξεχνούμε τους αδελφούς μας που ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στο κάλεσμα της ιστορίας. Πιστοί στα προαιώνια ιδανικά της φυλής μας έδωσαν τη ζωή τους θυσία στον βωμό της τιμής και της εθνικής αξιοπρέπειας. Όσα χρόνια και αν περάσουν, ιδιαίτερα όσων από εμάς οι πατεράδες βρέθηκαν στα πεδία των μαχών, δεν ξεχνούμε τους τραυματίες και τους αναπήρους του πολέμου. Καλούμε τις νέες γενιές να σταθούν ενωμένες απέναντι στον τουρκικό επεκτατισμό σε ένα αρραγές μέτωπο που θα έχει ως στόχο τη δικαίωση του λαού μας και τη λευτεριά της πατρίδας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλώ στο βήμα την κ. Άννα Θεολόγου.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ξυπνήσαμε σήμερα και πάλι από τον ήχο των Ιουλιανών σειρήνων. Εκείνο τον ήχο των καλοκαιρινών πρωινών σειρήνων που σκέπασε το κελάηδισμα των πουλιών και τις καθημερινές συνομιλίες των ανθρώπων, που σώπασε καφενέδες και γειτονιές, που φόβισε παιδιά και τα έμαθε τι είναι ο πόλεμος, που όπλισε τα χέρια ανθρώπων για να σκοτώσουν αδελφούς τους, που χώρισε τη γη μας με ένα συρματοπλέγμα και που στέρησε την ελευθερία από τον λαό μας.

Περίμενα να ακούσω τις σειρήνες, γιατί για τη γενιά μου αυτές οι σειρήνες σημαίνουν πραξικόπημα και εισβολή. Ο ήχος τους είναι το μέσο για να νιώσουμε, έστω και στο ελάχιστο, τι ένιωσαν οι παππούδες και οι γονείς μας εκείνες τις μαύρες μέρες του Ιούλη. Ένας ήχος που αποτελεί αναπαράσταση και υπενθύμιση της προδοσίας και της εθνικής καταστροφής. Δεν έζησα αυτά τα τραγικά γεγονότα, αλλά ζω, όπως ολόκληρη η γενιά μου, καθημερινά τις συνέπειές τους.

Σαράντα πέντε χρόνια μετά ο ήχος αυτός δε μας έμαθε ακόμα ότι η διχόνοια φέρνει την καταστροφή, ότι το να πολεμάς τον αδελφό σου είναι έγκλημα και ακόμα εγκληματούμε, αφήνοντας τον φασισμό, με άλλη σήμερα μορφή, να επιβάλλεται με άλλους τρόπους και σε πολλούς τομείς της ζωής μας. Σαράντα πέντε χρόνια μετά και δεν καταφέραμε ακόμα να πείσουμε τη διεθνή κοινότητα ότι στην Κύπρο τον Ιούλη του 1974 έγινε τουρκική εισβολή, ότι η Κύπρος τελεί ακόμα υπό κατοχή, ότι υπάρχουν αγνοούμενοι, πρόσφυγες και εγκλωβισμένοι. Δεν καταφέραμε να πείσουμε για το δικαίο του αγώνα μας.

Ορισμένοι ίσως να έχουν συμβιβαστεί με την κατοχή της μισής μας πατρίδας και να προωθούν την ιδέα δύο ξεχωριστών κρατών, γιατί για αυτούς σημαντικότερη είναι η οικονομική τους ευμάρεια και η διαφύλαξη των δικών τους συμφερόντων. Το πραξικόπημα και η τουρκική εισβολή έδωσαν ευκαιρία σε κάποιους να πλουτίσουν στην πλάτη όσων έχασαν τις περιουσίες τους και την ιδιά τους τη ζωή, για να υπερασπιστούν την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου και τα δημοκρατικά ιδεώδη. Εμείς όμως, η νέα γενιά, δε θέλουμε μισή πατρίδα, θέλουμε όλη την Κύπρο ελεύθερη για όλους τους νόμιμους κατοίκους της.

Είναι αυτός ο ήχος αρκετός μια φορά τον χρόνο, για να αφυπνίζει, ή μήπως θα έπρεπε να ήταν καθημερινός οδηγός των πολιτικών μας πράξεων; Κανένα οδόφραγμα και κανένα συρματοπλέγμα δεν μπορεί να περιορίσει τον ήχο από τις σειρήνες. Για όλους τους Κυπρίους νέους ο διαπεραστικός τους ήχος αποτελεί προειδοποίηση να μη διαπράξουμε τα ίδια λάθη, για να μη βιώσουμε άλλες εθνικές τραγωδίες. Να μην επιτρέψουμε στον φασισμό να επηρεάσει τη νεολαία και τα ιδανικά της.

Προσωπικά μισώ τις σειρήνες και τον ήχο τους, το ίδιο και το παιδί μου. Δε θέλω να τις ακούω πλέον, θέλω τα παιδιά των παιδιών μας να μη χρειαστεί να τις ακούσουν ποτέ. Μέχρι να σταματήσει όμως αυτός ο ήχος, θέλω να με ξυπνά και για αυτά τα λίγα δευτερόλεπτα ή λεπτά -δε θυμάμαι πόσο διαρκεί, για άλλους διαρκεί χρόνια- θέλω να θυμάμαι το κακό που έφερε στη ζωή μας. Θέλω να θυμάμαι πόσους νεκρούς κουβάλησε στις κυριακάτικες λειτουργίες, πόσα παιδιά χώρισε από τους γονείς τους, θέλω να με ξυπνά, για να μην ξεχνώ. Να μην ξεχνώ να καταδικάζω τον φασισμό, να μην ξεχνώ ότι το έγκλημα που έμεινε ατιμώρητο πριν από σαράντα πέντε χρόνια πρέπει να τιμωρηθεί, να μην ξεχνώ ότι η προσφυγιά οφείλεται σε αυτούς που προσπάθησαν να καταλύσουν τη νομιμότητα, να μην ξεχνώ την ιστορία που κάποιοι προσπαθούν να παραχαράξουν, να μην ξεχνώ ότι πρέπει να σέβομαι τη δημοκρατία, να μην ξεχνώ να σέβομαι τον άνθρωπο.

Σήμερα τιμούμε όλους όσους έδωσαν τη ζωή τους και όλους όσους προασπίστηκαν τη δημοκρατία, καθώς επίσης και τις οικογένειες όλων αυτών και το ελάχιστο που μπορούμε να τους πούμε και να τους υποσχεθούμε είναι ότι εμείς οι νέοι δε θα ξεχάσουμε ποτέ και θα συνεχίσουμε τον αγώνα για δικαίωση.

Αιωνία τους η μνήμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό έχει ολοκληρωθεί η συνεδρία.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ωρα λήξης: 12.15 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα

Κυπριανού Ανδρέας

Γεωργίου Γεώργιος

Κωνσταντίνου Κώστας

Δημητρίου Αννίτα

Μαυρίδης Μάριος

Δημητρίου Δημήτρης

Νεοφύτου Αβέρωφ

Δίπλαρος Ευθύμιος

Νουρής Νίκος

Ζαχαρίου Ζαχαρίας

Σταύρου Ελένη

Κάρουλλας Γιώργος
Κουλλά Ονούφριος

Τορναρίτης Νίκος
Χατζηγιάνης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος
Γεωργίου Τ. Γιώργος
Δαμιανού Άριστος
Καυκαλιάς Αντρέας
Κέττηρος Νίκος
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη
Κυπριανού Άντρος
Κώστα Κώστας

Λουκαΐδης Γιώργος
Μαύρου Ελένη
Πασιουρτίδης Ανδρέας
Σάββα Ευανθία
Στεφάνου Στέφανος
Τζιοβάνης Χριστάκης
Φακοντής Αντρέας
Χαραλαμπίδου Ειρήνη

ΔΗΚΟ

Βότσης Άγγελος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα
Κουλίας Ζαχαρίας
Λεωνίδου Πανίκος
Μουσιούττας Μαρίνος

Μυλωνάς Παύλος
Ορφανίδης Χρίστος
Παπαδόπουλος Νικόλας
Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Προκοπίου Γεώργιος

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής
Μυριάνθους Ηλίας

Σιζόπουλος Μαρίνος

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Συλλούρης Δημήτρης
(Πρόεδρος Βουλής)

Γιωργάλλας Μιχάλης

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος

Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος

Χρίστου Χρίστος

Ανεξάρτητοι

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

Μαντοβάνη Αντωνέλλα (Λατίνων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη των ηρώων και των μαρτύρων της δημοκρατίας και της ελευθερίας και ομιλίες (Πρόεδρος, Αβέρωφ Νεοφύτου, Άντρος Κυπριανού, Νικόλας Παπαδόπουλος, Μαρίνος Σιζόπουλος, Γιώργος Λιλλήκας, Μιχάλης Γιωργάλλας, Γιώργος Περδίκης, Χρίστος Χρίστου, Άννα Θεολόγου) για τις μαύρες επετείους του πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής.

[Στις 19 Ιουλίου 2019 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη έκτακτης συνεδρίασης του σώματος, η οποία έχει ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι η ημερήσια διάταξη της έκτακτης συνεδρίας της Βουλής για τη Δευτέρα, 29 Ιουλίου 2019, στις 10.30 π.μ., έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:**Νομοθετική εργασία**

1. Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2019.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.01.060.126-2019).
2. Ο περί Μεταβιβάσεως και Υποθηκείσεως Ακινήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2019.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.075-2019).
3. Ο περί της Αναστολής των Διαδικασιών Εκποίησης Ενυπόθηκων Ακινήτων (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 2019.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.090-2019).
4. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.01.060.117-2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

.....

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:**Ερωτήσεις και απαντήσεις****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:**

.....]

[Στις 26 Ιουλίου 2019 κυκλοφόρησε συμπληρωματική ημερήσια διάταξη για την έκτακτη συνεδρίαση του σώματος, η οποία έχει ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι στην ημερήσια διάταξη της έκτακτης συνεδρίας της Βουλής για τη Δευτέρα, 29 Ιουλίου 2019, στις 10.30 π.μ., προστίθενται τα ακόλουθα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:**Νομοθετική εργασία**

Ο περί Καταχρηστικών Ρητρών σε Επιχειρηματικές Συμβάσεις που Συνάπτονται από Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις Νόμος του 2019.
(Αναπομπή).
(Αρ. Φακ. 23.02.060.056-2019).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:**Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων]**

Τιμή: €3,50